

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11844/2022
15.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића, Мирјане Андријашевић, Марије Терзић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Миле Чогурић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа пуномоћник Ана Виденов, адвокат из ..., ради исељења и утврђења права својине, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4561/20 од 08.03.2021. године, у седници већа одржаној 15.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4561/20 од 08.03.2021. године, у ставу другом, трећем и четвртом изреке.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4561/20 од 08.03.2021. године у ставу првом и трећем изреке, као о изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4561/20 од 08.03.2021. године у ставу првом и ставу трећем изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 9419/19 од 16.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца – противтуженог АА из ... којим је тражио да суд наложи туженој – противтужилци ББ из ... да се исели из куће у ул. ... бр. .. у Београду, изграђеној на катастарској парцели ..., уписаној у ЗКУЛ .. КО Ставом другим изреке, усвојен је противтужбени захтев тужене-противтужилце ББ из Београда, па је утврђено да је тужена-противтужилца власник куће у ул. ... у Београду, изграђеној на катастарској парцели ..., уписане у ЗКУЛ .. КО ..., што је тужилац-противтужени дужан да призна и трпи. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац-противтужени да туженој-противтужилци, на име накнаде

трошкова парничног поступка, исплати износ од 510.050,00 динара са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4561/20 од 08.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужене ББ да се утврди да је тужена власник куће ближе описане у изреци пресуде, што би тужени АА био дужан да призна и трпи. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка, док је ставом четвртим изреке, обавезана тужена ББ да на име трошкова другостепеног поступка исплати тужиоцу АА износ од 101.300,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену парничне странке су благовремено изјавиле ревизије, и то тужена побијајући пресуду у ставу другом, трећем и четвртном изреке, из свих законских разлога због којих се ревизија може изјавити, а тужилац, побијајући пресуду у ставу првом и ставу трећем изреке, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је, испитујући дозвољеност изјављених ревизија, оценио да је ревизија тужене дозвољена, у смислу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, а да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца као о изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 10/23).

Врховни суд је испитао побијану одлуку по ревизији тужене, применом члана 408. Закона о парничном поступку, па је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 26.10.1989. године, као давалац издржавања, са сада пок. ВВ, као примаоцем издржавања, закључио уговор о доживотном издржавању, чији је предмет између осталог, била и кућа преадаптирана од некадашње штале, некомфорна, са четири просторије, без купатила, ВЦ-а или било каквих нус просторија, у трошном стању, која се налази у Београду на кп. бр. ..., ЗКУЛ .. КО ..., на адреси Улица ... бр .. Тужена је пред Првим општинским судом у Београду под Ов 12476/90 дана 12.07.1990. године, закључила и оверила уговор о купопродаји који је у име продавца ВВ потписао пуномоћник ГГ, а чији предмет је кп бр .., ЗКУЛ .. КО ..., површине 32,48 ари, а која се састоји од њиве и дворишта, на коме се налази економска зграда и на којој непокретности тужилац има право коришћења. Прималац издржавања и продавац из наведених уговора ВВ је преминуо ...1990. године. Тужена је, од момента исплате купопродајне цене, у државини куће у улици ... број .., где и данас станује.

У земљишној књизи за КО ..., уписано је земљиште без зграде на кп бр .. површине 3248 м2, означено као земљишнокњижно тело I кућа у улици ... означена као

земљишнокњижно тело II, економска зграда означена као земљишнокњижно тело III. Земљиште је укњижено као друштвена својина 1962. године, а 26.12.1964. године, укњижено је право коришћења на 1/2 земљишта у корист ВВ, док су објекти први пут укњижени на основу документације заведене под ДН 33413/1992. Такође, током 1990. године уписана је пријава захтева тужене за провођење промене настале снимањем објекта, а у пријавном листу је наведено да је дана 24.05.1990. године извршено снимање економске зграде на наведеној парцели на основу грађавинске и употребне дозволе од 05.02.1965. године.

Сада се на наведеној парцели, на адреси ... у Београду, налази приземни стамбени објекат (кућа), на коме је временом извршена преправка и вршена инвестициона улагања у објекат, што је све констатовано у налазу и мишљењу судских вештака за област грађевинарства и област геодезије. Економска зграда која је снимљена 24.05.1990. године је срушена и на месту те зграде саграђен је нови објекат који служи као летња кухиња, а испред објекта постоји покривени трем. Кућа у улици ... у катастарски операт је према документацији учртана 1974. године.

Другостепени суд је, имајући у виду исказе парничних странака и исказ сада пок. ГГ, који је у име сада пок. ВВ, као продавца, закључио уговор о купопродаји са туженом, утврдио да он није имао овлашћење да закључи уговор о купопродаји куће и парцеле у улици ... број ..., односно да је то овлашћење сам написао у пуномоћју за закључење уговора о доживотном издржавању, да је тужена у време закључења уговора платила купопродајну цену од 12.000 долара ГГ, у јесен 1989. године се уселила у кућу и од тада ову кућу користи и одржава на начин утврђен у поступку, описан у образложењу побијане пресуде.

Тужилац је против тужене покренуо парницу пред Првим општинским судом у Београду ради поништаја спорног уговора о купопродаји под бројем П 7635/96, али је ова парница окончана решењем којим се тужба сматра повученом, а парницу је покренуо 03.03.2010. године.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је одбио тужбени захтев којим је тражено иселење тужене из наведене куће, док је усвојио противтужбени захтев тужене и утврдио да је она власник спорне непокретности, примењујући одредбе члана 41. став 2. Закона о основама својинско-правних односа.

Другостепени суд је, на основу чињеничног стања које је утврдио на одржаној расправи, закључио да тужена није стекла право својине на спорној кући нити на основу закљученог уговора о купопродаји, а ни на неки други законом прописан начин – стварањем нове ствари. Наиме, сада пок. ГГ је неовлашћено располагао туђом непокретношћу када је са туженом сачинио уговор о купопродаји Ов 12477/90 од 12.07.1999. године, па је такав уговор ништав правни посао и није произвео за последицу стицање права својине на кући у улици ... бр .. у корист тужене, а то не би могло чак ни да је постојало накнадно сазнање пок. ВВ о закључењу тог уговора, јер воља за заступање мора бити изражена у истој форми која се захтева за уговор за чије закључење се пуномоћник овлашћује. Тужена је на објекту вршила инвестициона улагања, али на основу тих радова није могла да стекне својину на спорној кући у смислу одредбе члана 20, 21. и 22. Закона о основама својинско-правних односа у вези

са чланом 7. Закона о изградњи објекта, како је то правилно закључио другостепени суд.

За овакву одлуку другостепени суд је дао довољне и јасне разлоге, правилно примењујући материјално право у својој одлуци, а разлоге другостепеног суда у свему прихвата и Врховни суд.

Неосновано се у ревизији указује на парницу која се водила пред Првим општинским судом у Београду под бројем П 7635/96 и на ставове суда који су исказани у одлукама донетим у тој парници, с обзиром да та парница није окончана мериторном одлуком, већ је тужба повучена. У овој парници су судови о пуноважности спорног уговора о купопродаји одлучивали као о претходном питању, при чему је другостепени суд правилно утврдио да је тај уговор ништав из већ наведених разлога.

Супротно наводима ревизије, другостепени суд је ценио све околности приликом закључења спорног уговора, као и чињеницу да је тужена вршила инвестициона улагања у кућу, правилно је оценио те чињенице и у складу са свим изведеним доказима и утврђеним чињеничним стањем правилно закључио да тужена није могла да стекне право својине на спорној кући.

Такође, ни наводи о примени правила о стицању права својине одржајем, у смислу члана 28. Закона о основама својинско-правних односа не могу да доведу до стицања права својине тужиље, по том основу, све и да је тужена била савесна, јер је уговор закључен 12.07.1990. године, а тужба у овој правној ствари је поднета 03.03.2010. године, па није протекао рок од 20 година потребан за стицање права својине одржајем, у смислу члана 28. став 4. наведеног Закона. Даном подношења тужбе у овој парници тужена је свакако постала несавестан држалац, при чему, према оцени Врховног суда чињеница подношења тужбе у току 1996. године, за утврђење ништавости из спорног уговора је такође морала да доведе тужиљу у сумњу у вези савесности и законитости њене државине.

Врховни суд је имао у виду и остале наводе изјављене ревизије тужене којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде у ставу другом изреке, па ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Према члану 404. став 1. Закона о парничном поступку посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова са изузетном дозвољеношћу ревизије Врховни суд ценио у већу од пет судија.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе као ни ново тумачење права, па

нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП.

Правноснажном пресудом, применом материјалног права из одредби Устава Републике Србије и Европске конвенције за заштиту људских права и слобода које се односе на право на имовину и на право на дом, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца да се тужена исели из спорне куће. Ово због тога што тужена 30 година у континуитету користи спорни простор у коме је значајно унапредила услове становања и користи га као свој једини стамбени простор, па би иселењем тужене из тог простора било угрожено њено право на дом. На тај начин тужена је успоставила довољне и трајне везе са тим простором да би он могао да се сматра њеним домом у смислу члана 8. Конвенције о заштити људских права и основних слобода, при чему тужилац није доказао да тужена има други дом, односно могућност да га стекне. Тужена правом на дом ограничава тужиочево право на имовину, али је у конкретном случају њено право на дом јаче од права на имовину тужиоца, како је то правилно закључио другостепени суд.

Имајући у виду садржину тражене правне заштите, начин пресуђења и разлоге на којима је заснована одлука другостепеног суда, Врховни суд је оценио да је другостепени суд према чињеницама утврђеним у овој правној ствари донео одлуку у складу са правним ставовима израженим кроз одлуке Врховног суда, због чега нема услова за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, а ради разматрања правног питања од општег интереса и у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе или новог тумачења права.

Тужилац није уз ревизију доставио правноснажне пресуде из којих би произлазио закључак о различитом одлучивању у истој или битно сличној чињенично-правној ситуацији, при чему правилна примена права о споровома са тужбеним захтевом као у конкретном случају зависи од утврђеног чињеничног стања.

Из наведених разлога, применом члана 404. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није дозвољена.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП прописано је да је ревизија недозвољена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари, поднета је 03.03.2010. године. Првостепена пресуда донета је 16.12.2019. године, а другостепена пресуда 08.03.2021. године.

Вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде је динарска противвредност износа од 24.105,80 евра, према курсу евра у време подношења тужбе (1 евро = 99,5611 динара).

Како вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, ревизија тужиоца није дозвољена.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Имајући у виду успех парничних странака у спору, правилна је и одлука о трошковима поступка, донета у смислу члана 153. и 154. ЗПП, па су ревизије парничних странака одбијене и у делу одлуке о трошковима поступка, на основу члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић